

Biztonság és honvédelem

Szerkesztette
Pohl Árpád

Fenntartható biztonság és társadalmi környezet tanulmányok II.

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Biztonság és honvédelem

Fenntartható biztonság és társadalmi környezet tanulmányok
II.

Sorozatszerkesztő
Kis Norbert – Koltay András

Biztonság és honvédelem

Szerkesztette

Pohl Árpád

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2020

Ludovika Egyetemi Kiadó Nonprofit Kft.
Székhely: 1089 Budapest, Orczy út 1.
Kapcsolat: info@ludovika.hu

A kiadásért felel: Koltay András rektor
Felelős szerkesztő: Gőcze István
Olvasószerkesztő: Bíró Csilla, Bujdosó Hajnalka, Gergely Zsuzsanna,
György László, Oláh Andrea, Orbán Áron, Tar Krisztina
Tördelőszerkesztő: Stubnya Tibor

© A szerkesztők, 2020
© A szerzők, 2020
© Ludovika Egyetemi Kiadó, 2020
Minden jog védve.

Tartalom

Előszó

Sunzi gondolatai és a modern hadviselés – <i>Padányi József</i>	17
---	----

I. ZRÍNYI MIKLÓS ÉS ÖRÖKSÉGE

A politikus, katona, költő-író Zrínyi Miklós (1620–1664) születésének 400. évfordulója

Párhuzamok I. – Honvédelmi és haderő-fejlesztési program Magyarországon a 17. és a 21. században

Gróf Raimondo Montecuccoli – Egy osztrák (olasz) hős, császárhoz hű sikeres diplomata, hadvezér és tudós – <i>Harald Pöcher</i>	29
Zrínyi és a modern katonai vezetéselmélet – <i>Ruszin Romulusz</i>	41
Zrínyi korának hadművészete – <i>Csikány Tamás</i>	55
Zrínyi hadügyi reformjai és javaslatai – <i>Hausner Gábor</i>	69

Párhuzamok II. – Zrínyi Miklós és a korszerű katonai képzés

A Zrínyi Miklós Katonai Akadémia és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rövid története (1955–2011) – <i>M. Szabó Miklós</i>	77
Pályakezdő tisztek kompetenciái – <i>Sári Szabolcs</i>	89
Zrínyi-Újvár hadszíntérkutatói eredményeinek hasznosulása a katonai műszaki oktatásban – <i>Németh András, Szabó András</i>	107
Zrínyi-Újvár 1664-es ostroma során használt ólomlövedékek vizsgálata – <i>Padányi József</i>	139

Zrínyi Miklós emlékezete

A nemzeti és a történelmi emlékhelyek jelentősége Magyarországon – <i>Radnainé Fogarasi Katalin</i>	153
Gróf Zrínyi Miklós emlékhelyei Magyarországon és külföldön – <i>Tóth Zsolt</i>	177
Rónai-Horváth Jenő császári és királyi altábornagy, Zrínyi Miklós műveinek kiadója – <i>Balla Tibor</i>	191
Zrínyi Miklós emlékezete Szlovéniában – <i>Zágorec-Csuka Judit</i>	205
A hazatérő Odüsszeusz – <i>Négyesi Lajos</i>	217

II. TANULMÁNYOK

A Zrínyi család fegyvereinek útja – <i>Hausner Gábor – Padányi József</i>	229
A haderő vezetésének kérdései az első világháborús osztrák–magyar tábornoki kar példáján – <i>Balla Tibor</i>	253
Műszaki kiválóságok – <i>Vidos Géza – Balla Tibor – Padányi József</i>	267
Műszaki kiválóságok – <i>Molnár Pál – Balla Tibor – Padányi József</i>	273
A katonai törzsek fejlődéstörténete – <i>Fazekas Ferenc</i>	281
Az észak-vietnámi légvédelem a Rolling Thunder hadművelet kezdetéig – <i>Ondrék József</i>	295

III. ANTOLÓGIA A HADTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA EREDMÉNYEIBŐL

Előszó – *Szelei Ildikó*

A 19–21. század felkelések elleni műveletei – <i>Komjáthy Lajos</i>	313
A katonai stratégiaalkotás és doktrínafejlesztés Magyarországon – <i>Mező András</i>	343
A nemzeti önvédelmi képesség fejlesztésének tartalékos dimenziója a magyar állandó haderő megjelenésétől 2016-ig – <i>Kun Szabó István</i>	367
A légi bázis mint műveleti képesség komplex vizsgálata, szerepe a légi műveletekben – <i>Csengeri János</i>	389
A honvéd altiszt és zászlós híradó és informatikai üzemeltető állomány digitális szakmai ismereteinek fejlesztése – A 21. század társadalma, a digitális társadalom – <i>Jobbágy Szabolcs</i>	413
A hazai ABV-mentesítő képesség fejlődéstörténete a vegyvédelmi szolgálat felállításának tükrében – <i>Szabó Sándor</i>	435
Alkalmazott pszichológiai módszerek a szélsőséges csoportok és a terrorizmus elleni harcban – <i>Szijártó Livia</i>	461
A haza humán rekonverziós kutatások aktualitása, indokai és problémája – <i>Petruska Ferenc</i>	489

IV. ANTOLÓGIA A KATONAI MŰSZAKI TUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA EREDMÉNYEIBŐL

Előszó – *Padányi József*

Bevezetés – *Jobbágy Szabolcs*

Állami és polgári felhasználású többfeladatú könnyű repülőgép koncepciója – <i>Hennel Sándor</i>	515
Kerek harcjárművek védettségének vizsgálata és összehasonlító elemzése az elmúlt évtizedek katonai tapasztalatainak és követelményeinek felhasználásával – <i>Gávay György Viktor</i>	533
A szemantikus keresés módszerei és alkalmazási lehetőségei a védelmi szférában, a közigazgatásban, illetve a gazdasági életben – <i>Vadász Pál</i>	553
Automatizált erőkövetési képesség megvalósításának lehetőségei a Magyar Honvédség híradó-informatikai rendszerében – <i>Károly Krisztián</i>	571
A közösségi média lehetőségei és kihívásai a védelmi szférában – <i>Bányász Péter</i>	587
A katonai beszerzés a logisztikai támogatás rendszerében – <i>Derzsényi Attila</i>	603
Az építmények tűzvédelmi fejlesztésének lehetőségei a komplex tűzvédelem elemei valós egymásra hatásának mérnöki módszerekkel történő elemzésével – <i>Érces Gergő</i>	629
Új eljárások a nukleáris biztonsági és védettségi kultúra felmérésére és fejlesztésére – <i>Solymosi Máté</i>	649
A biztonsági irányítási rendszerrel szemben támasztott követelményrendszer továbbfejlesztése a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzésének és kezelésének hatékonyabbá tétele érdekében – <i>Mesics Zoltán</i>	663

Az árvizek és földrengések okozta katasztrófák káros hatásai elleni hatékony védekezés megvalósításának elméleti és műszaki kérdései a megelőzés időszakában – Antal Örs	681
A Magyar Honvédség mobil légiforgalom-szervezési komponens kialakításának és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata – Vas Tímea	703

V. ANTOLÓGIA A VEZÉRKARI KÉPZÉS TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEIRŐL

Előszó – Szilágyi Tibor	
A transzformáció kialakulása, fejlődése, helye és szerepe a nemzeti védelmi tervezési rendszerben – 2019 – Bene Gyula	723
A haditechnikai kutatás-fejlesztés helye szerepe a magyar haderő fejlesztésében, jövőbeli kihívásai a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program tükrében – 2019 – Csák Tamás Károly	743
A Magyar Honvédség CIMIC és PSYOPS képességfejlesztési elgondolása – 2018 – Hangya Gábor	761
Az Európai Unió stratégiai válságkezelési mechanizmusai és az azokban történő nemzeti részvétel vizsgálata – 2019 – Juhász László	777
A háttérországvédelem lehetséges katonai feladatai és szervezetei – 2019 – Polyák András	793
Magyarország védelme és biztonsága a 2020–2045 között a globális és regionális trendek tükrében: a Szenárióelemzésen alapuló haderőfejlesztés lehetséges módszere – 2017 – Pölöskei János	809
A Honvédelmi Minisztérium európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztései: eredmények és tanulságok a 2014–2020-as fejlesztési időszakban, irányok és lehetőségek a 2021–2027-es tervezési időszak során – 2019 – Szilágyi Tibor	827
A gépesített lövészdandár – mint a szárazföldi haderő alappillére – felállításának követelményei – 2018 – Tóth István	845

VI. ANTOLÓGIA A TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI MUNKÁKBÓL

Előszó – Csengeri János	
Nyugati és keleti katonai magánvállalatok összehasonlító elemzése – Kovács Levente	875
A nagy energiájú elektromágneses sugárzás és impulzusok által jelentett fenyegetés és az ellenük való védekezés lehetőségei – Nagy Márton	893
Korszerű mobilkommunikációs hálózatok fejlődése, különös tekintettel az 5G potenciális katonai alkalmazási lehetőségeire – Pécsi Péter	923
Autonóm terepjáró járművek katonai alkalmazásának lehetőségei – Simó Réka	961
Drónokkal előforduló repülőesemények, hol tart a „just culture” – Szabó Andrea	981
A virtuális valóság (VR) technológiáinak alkalmazási lehetőségei, különös tekintettel a katonai aspektusokra – Virágh Krisztián	1011

VII. A HADTUDOMÁNY ÉS A 21. SZÁZAD

Előszó – *Szelei Ildikó*

Hadtudomány-hadművészet elméleti tanulmányok

Az indirekt megközelítés elmélete – <i>Holecz József</i>	1067
A hadikultúrák és a közelharc – <i>Varga Imre Tibor</i>	1087
A geoinformáció szerepe a biztonságföldrajzban – <i>Balog Péter</i>	1103
A Magyar Légierő elhelyezkedése az európai légiforgalmi hálózatban – <i>Paulov Attila</i>	1119
A magyar királyi 1. rohamtüzérsztály harctéri alkalmazása a rohamtüzérek emlékiratai tükrében – <i>Mátyás Botond Hunor</i>	1133

Biztonsági tanulmányok

A Száhel-övezet mint biztonsági komplexum? – <i>Varga Márton</i>	1149
Az Európai Unió földgázpolitikai intézkedéseinek áttekintése – <i>Török Virág</i>	1167
A keresztény egyházak szerepe a német kül- és biztonságpolitikában, különös tekintettel a fegyverexport-politikára – <i>Speck Gyula</i>	1185
Srí Lanka és Mianmar összehasonlítása vallásbiztonsági szempontok alapján – <i>Markovics Milán Mór</i>	1199

Védelem-társadalomtudományi tanulmányok

A katonai alkalmassági vizsgálatok néhány aktuális pszichológiai vonatkozása – <i>Andó Sándor</i>	1213
A Magyar Honvédség kríziskommunikációs feladatai – <i>Durucz né Tégla Dóra</i>	1231
Kompetenciák fejlesztésének lehetőségei távoktatási dimenziókban – <i>Varga Tamás</i>	1251

VIII. AZ ÖSSZHADERŐNEMI HADVISELÉS DOKTRINÁLIS ALAPJA

Bevezetés helyett – <i>Krajnc Zoltán</i>	1273
A haderő mint az állam érdekérvényesítésének eszköze (különös tekintettel a katonai tapasztalatok hasznosíthatóságára a hon- és kollektív védelem érdekében) – <i>Boldizsár Gábor</i>	1281
A légi hadviselés doktrinális felfogása: a nato szövetségi légierőjének doktrinális irodalma – <i>Csengeri János</i>	1297
A légi hadviselés doktrinális felfogása: az Egyesült Államok Légierője – <i>Csengeri János</i>	1313
A katonai repülésbiztonság szakmai alapjai – <i>Dudás Zoltán</i>	1327
Az átfogó művelettervezés kialakulása és fő jellemzői – <i>Fazekas Ferenc</i>	1345
A kínai haderő reagálása a hongkongi zavargásokra – <i>Kocsi János Gyula</i>	1385
Az Oroszországi Föderáció légi hadviselési koncepciójának (stratégiájának) meghatározói – <i>Jóhárt Krisztián, Krajnc Zoltán</i>	1405
A szír válság légi komponensének tanulságai – <i>Krajnc Zoltán, Rohán Katalin</i>	1427
A kelet-ukrajnai háború szárazföldi katonai műveleteinek bemutatása – <i>Takács Márk</i>	1443
A légtér, mint infrastruktúra alkalmazásának kérdéskörei a nem háborús katonai műveletek során – <i>Paulov Attila</i>	1463
A szövetségi összhaderőnemi műveletek sikerét befolyásoló egyes tényezők elemzése – <i>Jobbágy Zoltán</i>	1479

IX. VALLÁS ÉS BIZTONSÁG

Előszó – Koltay András	1605
A vallás és biztonság kapcsolatának egyes kérdéseiről	
A vallási szélsőség fogalma a filozófiában és a teológiában – <i>Török Csaba</i>	1609
Komoly vagy szélsőséges? A vallásszabadság határai – <i>Schanda Balázs</i>	1625
Vallásszabadság mint kötelem a honvédelmi jogban – <i>Petruska Ferenc</i>	1633
A háború fogalma a keresztény vallásbölcseletben – <i>Kuminetz Géza</i>	1647
Az igazságos háború modern alapelveinek katolikus gyökerei – <i>Gájer László</i>	1675
Az igazságos háború hagyománya Európában és a Távol-Keleten (Kínában) – <i>Boda Mihály</i>	1689
Miért érdemes tanulmányozni a Közel-Kelet vallásait? – <i>Maróth Miklós</i>	1703
Változások a vallási közösségek földrajzi elhelyezkedésében – <i>Siposné Kecskeméthy Klára</i>	1719
Az igazságos háborútól a béke morálfilozófiája felé: az első világháború előzményei és első éveit – katolikus szemmel – <i>Frivaldszky János</i>	1735
A Neturei Karta és a vallásos cionizmus hatása Izrael Állam biztonságára – <i>Király Mihály István</i>	1773
A hit visszavág, avagy az újkeresztény vallásos eszmék fontossága az amerikai politikai diskurzusban – <i>Csutak Zsolt</i>	1787
Vallások, vallási közösségek Afganisztánban – <i>Novák-Varró Virág</i>	1803
Az ortodox egyház szerepe a ciprusi konfliktus rendezésében – <i>Mihók Sándor</i>	1819
A Magyar Katolikus Egyház tevékenysége a vallások közötti párbeszéd előmozdítása érdekében és a gyűlölet ellen – <i>Ujházi Lóránd</i>	1837
Vallási motívumok Szombathelyi Ferenc vezérezredes katonai vezetői pályaképében – <i>Kaló József</i>	1851
Az Európai Unió és a katolikus egyház szervezeteinek „diplomáciai” kapcsolata – Ujházi Lóránd	1877
Az Amerikai Egyesült Államok helye az állam és egyház elválasztásának rendszerében – Petruska Ferenc	1915
Az irgalmas szeretet és a karitás jelentősége az egyház hármasság – kormányzati, megszentelő és tanító – küldetésében – Ujházi Lóránd	1931
The View of the Catholic Church on Nuclear Deterrence – Ujházi Lóránd	1953
Vallás és biztonság összefüggései Billy Graham életművében – Kaló József	1975

X. TANULMÁNYOK

A leggyakoribb hibák a légi közlekedésben – „A piszkos tizenkettő” – Dudás Zoltán	1993
NBC (CBRN) Protection Today – Berek Tamás	2003
Disaster Management Capabilities and Issues of their Development and Cooperation for the Hungarian Defence Forces – Berek Tamás – Földi László – Padányi József	2017
Hungary’s Strategic Answers to the Challenges of Global Climate Change – Berek Tamás – Földi László – Padányi József	2029
The Role and the Risks of Explosive Ordnance Decontamination in Hungary – Ember István	2043

Information-Sharing Challenges and Issues in Multinational Operations – <i>Tóth András</i>	2063
Communication and Information Services – NATO Requirements – <i>Farkas Tibor</i>	2079
A katonai ökológia aktuális kérdései – <i>Gönczi Gergely</i>	2095